

[Jørgen Jørgensen (Lejre).]

det nu formede sig på den måde, at det blev nødvendigt for at opnå et resultat her, at man nærmede sig den udelte skole, ville det formentlig ikke være nogen stor overvindelse for socialdemokratiets ordfører igen at indtage et realistisk standpunkt og lade forstanden råde. I så fald kunne det ærede medlems hjerte endda samtidig være med i afgørelsen.

Venstres forslag er principielt ikke væsensforskelligt fra forslaget, som er udarbejdet af udvalget for Hjem og Skole, og det skulle ikke være udelukket, at der ved nøjere gennemgang af de to forslag kunne findes adskillige samlingspunkter, som måske kunne føre frem til en midterlinie, flere kunne slutte op om. Venstre har i sit forslag helt og fuldt godkendt 1937-lovens grundlag, hvad jeg naturligvis glæder mig meget over. Fra udvalget for Hjem og Skole foreslår vi en samlet skole for alle børn i de syv skoleår. Venstres forslag åbner mulighed for, at børnene kan gå ind i eksamensskolen, når de er 13 år, men man regner med, at for landsbyskolens vedkommende vil det normale blive, at børnene bliver i hovedskolen, til de er 14 år; derefter kan der oprettes realklasser, eventuelt i samarbejde mellem flere kommuner, og disse er da 3-årige. Det er det samme, som forslaget fra udvalget for Hjem og Skole indeholder.

Venstres ordfører, det ærede medlem hr. Marius Buhl, sagde i går, at venstre ikke vil ofre eksamensskolen, men beholde den indenfor folkeskolen. Det er nu ikke så forfærdelig meget, der er blevet indenfor. Men det frie valg, som venstre foreslår, med mulighed for at gå over i realklassen enten som 13-årig eller 14-årig, tror jeg vil skabe stor usikkerhed og blive vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at praktisere i landsbyskolen. I byskolen vil delingen efter venstres forslag normalt ske i 13 års alderen, men med mulighed for, at børn, der er 14 år, kan gå ind i realskolens 2. klasse. Denne mulighed vil formentlig kun rent undtagelsesvis blive udnyttet.

De børn, der efter 6. skoleår bliver tilbage i hovedskolen, vil for det store tals vedkommende være det samme, som nu bliver i de frie mellemskoleklasser, altså dem, der ikke kan blive optaget i 1. realklasse.

At ret mange af disse børn efter et års undervisning i hovedskolen skulle være blevet bedre egnet til at gå ind i 2. realklasse, tror jeg ikke på; det vil sikkert kun komme til at foreligge i ganske enkelte tilfælde.

I bemærkningerne til venstres forslag fremhæver man — jeg mener med fuld ret — de store ulemper, der i det hele taget knytter sig til en deling af børnene ved 11 års alderen. Vil noget af det samme ikke blive tilfældet ved en deling det sidste år, før børnene normalt går ud af skolen? Naturligvis bliver de uheldige virkninger mindre, jo længere delingen skydes ud, men alligevel! Hvis man tænker sig, at en betydelig del af børnene i hver klasse går over i realklassen, når de er 13 år, så bliver hovedskolen på samme måde som nu en opsamlingsskole, hvor børn fra flere klasser skal slås sammen, med al den forstyrrelse og uro, dette fører med sig, og med en række andre uheldige virkninger, som venstre netop i sine bemærkninger så stærkt fremhæver overfor den nuværende delte skole. Jeg håber, at venstre vil være til at få i tale på dette punkt, som jeg finder uheldigt.

Det meste af venstres lovforslags øvrige indhold har jeg ikke meget at indvende imod. Bestemmelsen i § 2, stk. 4, hvorefter beboerne i et skoledistrikt kan forhindre, at en skole nedlægges, tror jeg ikke kan forenes med det bærende grundlag i forslaget iøvrigt, som forudsætter en vis centralisering, der også er nødvendig. I hvert fald i den affattelse, paragraffen har nu, tror jeg ikke den kan praktiseres. Dette og andre enkeltheder, som jeg ikke skal fremhæve her, kan vi drøfte videre i udvalget.

Jeg betragter venstres forslag som et positivt bidrag i skoleforhandlingerne, og jeg tror, at dette forslag indeholder tanker og synspunkter, som vil være af betydning, når et samlende grundlag for en løsning skal findes.

De synspunkter for skolens opbygning, jeg her har gjort mig til talsmand for, har fundet udtryk i det forslag, som udvalget, der blev nedsat af Foreningen for Hjem og Skole, har udarbejdet. Forslaget findes som bilag til undervisningsministerens folkeskolelovsforslag. Vi fandt det naturligt at vælge